

**LIABILITY OF MEMBERS
OF THE VERKHOVNA RADA OF UKRAINE
FOR ADMINISTRATIVE OFFENCES**

**ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДЕПУТАТІВ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
ЗА АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ**

Anna Stopa¹

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-379-8-7>

Насамперед, щоб всебічно розглянути відповідальність депутатів за адміністративні правопорушення, для початку маємо визначити що ж таке адміністративна відповідальність. Отож, адміністративна відповідальність – це різновид юридичної відповідальності, специфічна форма негативного реагування з боку держави в особі її компетентних органів на відповідну категорію протиправних проявів.

Поряд з іншими видами правової відповідальності адміністративна є дуже ефективним та поширеним різновидом правового засобу захисту громадського порядку та безпеки, прав і свобод громадян, встановленого порядку управління, а також важливим знаряддям боротьби з адміністративними проступками, що є найпоширенішим видом правопорушень у цій сфері.

Адміністративна відповідальність є досить діючою та ефективною насамперед тому, що, по-перше, вона реалізується завдяки застосуванню досить широкого, різноманітного за видами і змістом арсеналу своїх каральних санкцій; по-друге, застосовується значним колом уповноважених на те суб'єктів; по-третє, використовується як захід правового впливу за наймасовіші види протиправних діянь – адміністративні правопорушення; по-четверте, передбачає відносно простий і короткотерміновий процесуально-процедурний порядок реалізації; по-п'яте, не тягне за собою судимості, що досить важливо, та ін. [1].

Адміністративна відповідальність за своєю суттю має ретроспективне та перспективне (позитивістське) призначення. Щодо ретроспективного розуміння, то ряд авторів визначають адміністративну відповідальність як застосування уповноваженим суб'єктом передбачених законодавством заходів впливу, що мають бути виконані правопорушником. Вона має і позитивістське призначення, що є досить важливим, тобто

---

¹ Oles Honchar Dnipro National University, Ukraine

адміністративна відповідальність як відповідальність в цілому, що існує незалежно від вчинення особою конкретного правопорушення. Виходячи з цього, визначальними критеріями, властивими саме цій відповідальності є те, що вона реалізується шляхом спеціальних засобів покарання, а саме таких як адміністративні стягнення [3, с. 47].

Після ознайомлення з правоохоронною практикою, можна сказати, що серед осіб, які вчиняють адміністративні правопорушення, частка депутатів є незначною. Проте, навіть і в таких нечастих випадках, ця категорія населення має нести передбачену законодавством відповідальність. На жаль, на сьогодні Кодекс України про адміністративні правопорушення (КУпАП), не містить особливостей адміністративної відповідальності депутатів, тому, на мою думку, ця прогалина має якомога скоріше заповнитися.

Для початку слід підкреслити, що народні депутати та депутати місцевих рад є спеціальними суб'єктами з особливим правовим статусом, тому не можуть нести адміністративну відповідальність на загальних засадах. В більшості випадків вони несуть дисциплінарну відповідальність. Попри це, за вчинення цілого ряду адміністративних проступків народні депутати повинні нести адміністративну відповідальність на загальних засадах як звичайні громадяни [4].

Розглянемо види тих адміністративних правопорушень, за вчинення яких народні депутати, на погляд деяких науковців, повинні нести адміністративну відповідальність на загальних підставах. Зокрема, це адміністративні проступки, пов'язані з:

- порушенням правил використання об'єктів тваринного світу (ст. 85 КУпАП). Мова йде, насамперед, про грубі порушення правил полювання, рибальства та охорони рибних запасів;

- забезпеченням правил дорожнього руху (ст.ст. 122-124, 130 КУпАП). Мова йде про найбільш поширені грубі порушення правил безпеки дорожнього руху (це перевищення швидкості руху транспортних засобів, порушення правил проїзду перехресть, пішохідних переходів, проїзд на заборонений сигнал світлофора, порушення правил обгону, керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, залишення місця дорожньо-транспортної пригоди та ін.);

- незаконним відкриттям або використанням за межами України валютних рахунків (ст. 162- 2 КУпАП);

- корупцією (ст.ст. 172-4-172-9 КУпАП) – мова йде про всі адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією;

- порушенням порядку організації і проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій (ст. 185-1 КУпАП);

- проявом неповаги до суду або до Конституційного Суду України (ст. 185-3 КУпАП);

- невиконанням законних вимог посадових осіб Національного антикорупційного бюро України (ст. 185-13 КУпАП);

- невиконанням законних вимог (приписів) Національного агентства з питань запобігання корупції (ст. 188-46 КУпАП);

- невиконанням законних вимог посадових осіб НАЗК з питань виявлення, розшуку та управління активами одержаними від корупційних та інших злочинів (ст. 188-48 КУпАП);

- невиконанням законних вимог судді Конституційного Суду України, Колегії суддів, Сенату, Великої палати Конституційного Суду України (ст. 188-49 КУпАП);

- посяганням на здійснення народного волевиявлення та встановлений порядок його забезпечення (ст. ст. 212-7–212-21 КУпАП). Мова йде про більшість адміністративних правопорушень, пов'язаних з посяганням на здійснення народного волевиявлення та встановлений порядок його забезпечення, за винятком окремих правопорушень, відповідальність за які передбачена ст.ст. 212-7, 212-8, 212-17–212-19 КУпАП [2].

Дискусійним залишається питання доцільності встановлення щодо народних депутатів адміністративної відповідальності на загальних підставах за вчинення ними адміністративних правопорушень, пов'язаних з:

- незаконним обігом наркотичних засобів та психотропних речовин (ст. 44 КУпАП);

- порушенням правил по охороні порядку і безпеки руху на річковому транспорті (ст. 116 КУпАП);

- дрібним хуліганством (ст. 173 КУпАП);

- виготовленням та пропагандою георгіївської стрічки (ст. 173-3 КУпАП);

- неправомірним використанням державного майна (ст. 184-1 КУпАП);

- злісною непокою законному розпорядженню або вимозі поліцейського (ст. 185 КУпАП);

- ухиленням від виконання законних вимог прокурора (ст. 185-8 КУпАП);

- незаконним обігом зброї (ст.ст. 190-193 КУпАП);

- порушення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї (ст. 204-2);

- порушенням законодавства про державну таємницю (ст. 212-2 КУпАП) [2].

За вчинення інших адміністративних правопорушень народні депутати, повинні нести дисциплінарну відповідальність згідно з Регламентом Верховної Ради України. Депутати місцевих рад за вчинення адміністративних правопорушень повинні нести адміністративну відповідальність на загальних підставах.

На сьогодні в чинному законодавстві залишаються неналежно визначеними, та в деяких аспектах дискусійні, непрості питання процесуального характеру щодо притягнення депутатів до адміністративної відповідальності, які варто якнайшвидше вирішити.

Таким чином, за вчинення адміністративних правопорушень народні депутати повинні нести адміністративну відповідальність в особливому порядку. Особливості несення ними такої відповідальності слід деталізувати і нормативно визначити у КУпАП, доповнивши кодекс певними статтями або розширивши уже наявні. Депутати місцевих рад за вчинення адміністративних правопорушень несуть відповідальність на загальних підставах.

Список використаних джерел:

1. Гончарук С. Т. Відповідальність депутатів за адміністративні правопорушення. *Юридичний вісник*. 2019. № 1 (50).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 7 грудня 1984 р. № 8073-Х. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984.
3. Колпаков В. К., Кузьменко О. В. Адміністративне право України : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2003. 544 с.
4. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1996.